

2020 YILINA İLİŞKİN SOSYAL GÜVENLİK PRİMİNE ESAS KAZANÇLARIN ALT VE ÜST SINIRLARI, PRİMDEN MUAF OLAN AİLE YARDIMI VE YEMEK PARALARI

Mülga 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 4958 sayılı Kanunla değişik 77'nci maddesinin ikinci fıkrasında, ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibariyle belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamlarının sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacağı, bunların dışında her ne ad altında ödeme yapılırsa yapılsın tüm ödemelerin prime tabi tutulacağı hükme bağlanmıőtı.

Konuyla ilgili Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının "[Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarlarının Tespitine İlişkin Teblięi](#)" 29.01.2004 tarih ve 25361 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıőtır.

Buna göre, Sigorta Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazançların Aylık Tutarının Tespitinde Nazara Alınmayacak Olan Yemek Parası ile Çocuk ve Aile Zamlarının Günlük ve Aylık Tutarları aşağıdaki gibidir.

1- Yemek Parası:

Yemek parası olarak yapılan ödemelerin, işyerinde veya müştemilatında **yemek** verilmemesi şartıyla fiilen çalışılan gün sayısı dikkate alınarak **16 yaşından büyükler için her yıl belirlenen günlük asgari ücretin %6'sının yemek parası** verilecek gün sayısı ile çarpılması sonucunda bulunmaktadır.

2020 yılında uygulanacak asgari ücret tutarı, 27 Aralık 2019 tarihli ve 30991 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 26 /12/2019 tarihli ve 2019/1 sayılı ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU KARARI'nda aşağıdaki gibi belirlenmiştir.

Dönemi	Brüt Günlük (TL)	Brüt Aylık (TL)
01.01.2020-31.12.2020	98,10	2.943,00

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak **yemek parası tutarı** 2020 yılı için aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

YEMEK PARASI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücretin günlük tutarı	İstisna Oranı	Günlük İstisna Tutarı (TL)
01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında	98.1	0.06	5.89

Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanunu'nun 23'üncü maddesinin 8'inci bendi hükmüne göre hizmet erbabına işverenlerce yemek verilmek suretiyle sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilmemektedir. Buna karşılık işverenlerce, işyerinde veya müştemilatında yemek verilmeyen durumlarda çalışılan günlere ait bir günlük yemek bedelinin 27 Aralık 2019 tarihli ve 30991 (2.Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 310 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğine göre **2020 yılında 23,00** lirayı aşmaması ve buna ilişkin ödemenin yemek verme hizmetini sağlayan mükelleflere yapılması şarttır. Ödemenin bu tutarı aşması halinde, aşan kısım ile hizmet erbabına yemek bedeli olarak nakden yapılan ödemeler ve bu amaçla sağlanan menfaatler ücret olarak vergilendirilmektedir.

2- Çocuk Zammı:

Çocuk zammı olarak yapılan ödemelerden; iki çocuğa kadar (iki çocuk dahil) çocukların 18 yaşını, orta öğretim yapması halinde 20 yaşını, yüksek öğretim yapması halinde 25 yaşını doldurmamış olmaları şartıyla veya çalışamayacak durumda malul bulunan ve Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına tabi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan erkek çocukları ile yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan ve [Sosyal Sigortaya, Emekli Sandıklarına] tabi bir işte çalışmayan, buralardan gelir veya aylık almayan kız çocukları için, sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın iki çocuğu geçmemek kaydıyla çocuk başına her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %2'si oranındaki tutarı olarak hesaplanmaktadır.

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak çocuk zammı tutarı 2020 yılı için aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

ÇOCUK ZAMMI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücret tutarı	İstisna Oranı	Aylık İstisna Tutarı (TL)
01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında	2,943.00	0.02	58.86

Aile zammı olarak yapılan ödemelerin; sigortalının hizmet akdinin devam etmesi şartıyla fiilen çalışmasının olup olmadığı üzerinde durulmaksızın, sigortalının eşinin herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna tabi olarak çalışmaması ve buralardan gelir veya aylık almaması kaydıyla, her yıl 16 yaşından büyükler için belirlenen aylık asgari ücretin %10'u oranındaki tutarı olarak hesaplanmaktadır.

Buna göre sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmayacak aile yardımı tutarı aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır.

[Aile Zammı (Yardımları): Sadece kamu personeli için gelir vergisinden istisna olup, özel sektörde çalışanlar için vergiye tabidir.]

AİLE ZAMMI İSTİSNA TUTARI			
Dönemi	16 Yaşından büyükler için uygulanan asgari ücret tutarı	İstisna Oranı	Aylık İstisna Tutarı (TL)
01.01.2020-31.12.2020 tarihleri arasında	2,943.00	0.1	294.30

3- Doğum Yardımı

7 Nisan 2015 tarihli ve 29319 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 16'ncı maddesi ile 633 sayılı Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye eklenen Ek Madde aşağıdaki gibidir.

"Doğum yardımı

EK MADDE 4 – (1) Türk vatandaşlarına, canlı doğan birinci çocuğu için 300 TL, ikinci çocuğu için 400 TL, üçüncü ve sonraki çocukları için 600 TL doğum yardımı yapılır. Bu yardım Türk vatandaşı olan anne veya babaya, her ikisi de Türk vatandaşı ise anneye yapılır. Doğum yardımı, Bakanlıkça belirlenen zorunlu hâllerde babaya ödenebilir. Doğum yardımı ödenmesinde Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan nüfus kayıtları esas alınır. Bu kapsamda yapılan ödemeler, Bakanlık bütçesine bu amaçla konulan ödenekten karşılanır. Bu fıkrada belirtilen tutarları artırmaya Bakanlık ile Maliye Bakanlığı müştereken yetkilidir.

(2) Kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilen işçilerden, kapsamında buldukları bireysel iş sözleşmesi veya toplu iş sözleşmesi hükümlerine göre işçinin kendisi veya eşinin doğum yapması nedeniyle işçiye bir ödeme

yapılması kararlaştırılmış olanlara, kararlaştırılan tutarın bu madde uyarınca yapılacak ödeme tutarından daha az olması hâlinde sadece aradaki fark ödenir. Kararlaştırılan tutarın bu maddeye göre yapılacak ödeme tutarından daha fazla olması hâlinde ise bu maddeye göre ödeme yapılmaz.”

Buna göre 2020 yılında doğum yardımı tutarları aşağıdaki gibi olmaktadır.

Çocuk sayısı	Doğum Yardımı Tutarı
1.Çocuk ise	300 TL
2. Çocuk ise	400 TL
3.Çocuk ise	600 TL

4- Emzirme Yardımı

Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşinin doğum yapması halinde sigortalı erkeğe emzirme ödeneğı verilebilmesi için;

- Hizmet akdine tabi (4/a'lı) çalışan sigortalılar için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi bildirilmiş olması,
- Kendi adına ve hesabına (4/b'li) çalışan sigortalılar için, doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi yatırılmış ve genel sağlık sigortası primi dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması,
- Doğumun canlı gerçekleşmiş olması

koşulları aranmaktadır.

1 Ocak 2020 tarihinden itibaren 202 TL'dir.

Bu ödenek bir defaya mahsus olarak ödenmektedir.

5- Cenaze ödeneđi

5510 sayılı Kanununun 37'nci maddesinin üçüncü fıkrasında, iş kazası veya meslek hastalığı sonucu veya sürekli iş göremezlik geliri, malullük, vazife malullüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya kendisi için en az 360 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi bildirilmiş olup da ölen sigortalının hak sahiplerine, Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife üzerinden cenaze ödeneği ödeneceği hükmüne yer verilmiştir.

Konu ile ilgili olarak SGK Yönetim Kurulunca alınan 25/12/2009 tarihli ve 2009/407 sayılı karar ile 2010 yılından başlamak üzere bundan böyle her yıl bir önceki yıl için Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından açıklanan Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) değişim oranında artırılmasına bu şekilde hesaplanarak bulunacak rakamlardaki kuruşların liraya iblağ edilmesine ve konunun Bakan onayına sunulmasına karar verilmiş ve 31/12/2009 tarihli ve 179679 sayılı Bakanlık Makamı Olur'u ile onanmıştır.

Bu durumda, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2019 yılı için TÜFE oranlarında ortaya çıkan değişim oranının %11,84 olarak açıklanması nedeniyle 2019 yılında 716,00 TL olan cenaze ödeneği tutarı **2020 yılı için 801,00** TL olarak belirlenmiştir.

6- Engellilik İndirimi

Gelir Vergisi Kanunu'nun 31'inci maddesinde çalışma gücünün asgarî %80'ini kaybetmiş bulunan hizmet erbabı birinci derece engelli, asgarî %60'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ikinci derece engelli, asgarî %40'ını kaybetmiş bulunan hizmet erbabı ise üçüncü derece engelli sayılacağı belirtilmiştir. 2020 yılında **27 Aralık 2019 tarihli ve 30991 (2.Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 310 Seri Gelir Vergisi Genel Tebliğine** göre aşığıda engelli dereceleri itibariyle belirlenen aylık tutarlar, hizmet erbabının ücret matrahından indirilmektedir.

Engellilik derecesi	İndirim Tutarı (2020)
Birinci derece engelliler için	1.400
İkinci derece engelliler için	790
Üçüncü derece engelliler için	350